

SOFI TEGSVEDEN DEVEAUX OCH EMIL MOLANDER

Facit och
hörmanus

YRKESVENSKA

Vatten och avlopp

sobona
Kommunala företagens
arbetsgivarorganisation

Facit

Yrkessvenska
vatten och avlopp

sobona
Kommunala företagens
arbetsgivarorganisation

Introduktion till uttal

Ordbetoning

A.

1. början
2. slutet
3. mitten
4. slutet
5. mitten
6. början
7. mitten
8. slutet
9. mitten
10. början
11. slutet
12. början

E.

1. lång vokal
2. lång konsonant
3. lång vokal
4. lång konsonant
5. lång konsonant
6. lång vokal
7. lång vokal
8. lång konsonant
9. lång konsonant
10. lång konsonant

F.

1. hanterar
2. försörjer
3. mätare
4. sedimentet
5. turbiditet
6. grumlig
7. rondering
8. nivåå
9. ventiler
10. ledningarna

Betoning i sammansatta ord

A.

1. kubikmeter
2. flödesmätare
3. sugbil
4. dricksvattenreservoar
5. självfall
6. natriumhypokloritdosering
7. läcksökning
8. pumpstation
9. fabriksinställningar
10. larmnivå
11. dagvattenbrunn
12. fettberg
13. nödtank
14. backspolning
15. elfel

B.

1. två
2. ett
3. ett
4. ett
5. två
6. två
7. två
8. ett
9. ett
10. två
11. två
12. två

Partikelverb

A.

1. löser ut
2. läser av
3. larmar av
4. stänger av
5. samlar in
6. fäller ut
7. ringer in
8. sätter på
9. tar bort
10. rostar igen

B.

1. larmar
2. larmar av
3. löser
4. löser ut
5. löser upp
6. spolar
7. spolar ner
8. låser
9. låser upp
10. stänger
11. stänger av
12. håller
13. håller på
14. ringer
15. ringer in

Mer uttal

A.

1. juuuuuup
2. sjoooooor
3. liffffflslengngngd
4. liffffflsvmeeeeedel
5. mangneeeeet
6. jellllllm
7. hygijeeeee
8. osoooooon

9. singngngk
10. lekaaaaatj

B.

1. VA
2. AW
3. AI
4. SV
5. FM
6. pH
7. UV
8. HR
9. VVB
10. LT

Välkommen till vattenverket

Gott om vatten

A.

1. a
2. b
3. a

C.

1. b
2. d
3. f
4. i
5. c
6. j
7. a
8. h
9. g
10. e

E.

singular obestämd	singular bestämd	plural obestämd	plural obestämd
en spricka	sprickan	sprickor	sprickorna
en yta	ytan	ytor	ytorna
en läcka	läckan	läckor	läckorna
en ränna	rännan	rännor	rännorna
en å	ån	åar	åarna
en pump	pumpen	pumpar	pumparna
en brunn	brunnen	brunnar	brunnarna
en ledning	ledningen	ledningar	ledningarna
en industri	industrin	industrier	industrierna
en byggnad	byggnaden	byggnader	byggnaderna
en abonnent	abbonnten	abbonnenter	abbonnenterna
en reservoar	reservoaren	reservoarer	reservoarerna
ett samhälle	samhället	samhällen	samhällena
ett yrke	yrket	yrken	yrkena
ett flöde	flödet	flöden	flödena
ett ämne	ämnet	ämnen	ämnena
ett vattenverk	vattenverket	vattenverk	vattenverken
ett filter	filtret	filtren	filtrena
ett rör	röret	rör	rören
en flödesmätare	flödesmätaren	flödesmätare	flödesmätarna

F.

1. sant
2. falskt
3. falsk
4. sant

G.

5. b
6. d
7. g
8. k
9. h
10. c
11. a
12. e
13. f
14. i
15. l
16. j

J.

1. halv kubikmeter
2. kalk och klor
3. organiskt material
4. bassängenrna
5. aktivt kol
6. membran
7. ph-värde, hårdhet
8. lagrar
9. 100 mil
10. sex vattentorn
11. duscha, diska

K.

1. a
2. a
3. b
4. b
5. c
6. a
7. a
8. c
9. b
10. b
11. a
12. c
13. b
14. b
15. a

En sommarort

B.

1. Kommunen är stor till ytan men har få invånare.
2. Befolkningen fördubblas eftersom det är många fritidshus i kommunen.
3. Verken ligger utspridda så han måste åka bil mellan dem.
4. När han ska lyfta tunga saker eller gå ner i trånga brunnar.
5. Man måste ha konsekvenstänk och vara bra på problemlösning.
6. Att få lära sig mer om det tekniska.

C.

1. en brunn
2. (en) digitalisering
3. dokumenterär
4. en driftstörning
5. en drifttekniker
6. drabbad
7. fördubblas
8. en högsäsong
9. ett lantbruk
10. lyfter
11. en nivå
12. en pump
13. rondering
14. rycker ut
15. sparsam
16. ett strömavbrott
17. en sommarort
18. ett tryck
19. (en) vattenförbrukning
20. (en) vattenförsörjning

E.

1. Samla
2. Duscha
3. Bada
4. Kör
5. Stäng
6. Tvätta
7. Fyll
8. Spola
9. Drick
10. Kissa

G.

imperativ	presens
larma av!	larmar av
kvittera!	kvitterar
kontrollera!	kontrollerar
lås!	låser
ring!	ringer
mät!	mäter
lyft!	lyfter
led!	leder
läs av!	läser av
stäng!	stänger
kör!	kör
hör!	hör
ha!	har
var!	är

H.

1. Stäng
2. Larma av
3. kontrollerar
4. läser av
5. Lyft
6. Var
7. Har
8. Ring
9. Kvittera
10. leder
11. Ringer
12. låser
13. Kontrollera
14. stänger

I.

1. b
2. a
3. e
4. i
5. c
6. j
7. g
8. f
9. d
10. h

Vad står turben på?

B.

1. b
2. l
3. h
4. i
5. a
6. c
7. f
8. g
9. k
10. d
11. e
12. j

D.

Dialog ett: 0,5
 Dialog två: 496
 Dialog tre: 130 miljoner / 23 miljoner
 Dialog fyra: 15 timmar och 44 minuter / 3 timmar och 8 minuter / 10
 Dialog fem: 0,5 FNU / 0,4 / 0,016

E.

1. Analogt är bäst
2. Inga driftstörningar idag
3. Nytt år, nya siffror
4. Förmiddagsrondering
5. Turbiditeten ser fin ut

H.

1. bygger
2. pyser
3. rengör
4. kollar, lyser
5. backspolar
6. läcker
7. nollar
8. renar
9. bor
10. byter

I.

imperativ	presens	preteritum
borra!	borrar	borrade
backspola!	backspolar	backspolade
larma!	larmar	larmade
åtgärda!	åtgärdar	åtgärdade
förbered!	förbereder	förberedde
bygg!	bygger	byggde
beställ!	beställer	beställde
gräv!	gräver	grävde
smörj!	smörjer	smorde
höj!	höjer	höjde
pys!	pyser	pyste
väx!	växer	växte
lös!	löser	löste
lås!	låser	låste
mät!	mäter	mätte
felsök!	felsöker	felsökte
bo!	bor	bodde
nå!	når	nådde
rinn!	rinner	rann
frys!	fryser	frös
sjunk!	sjunker	sjönk
sätt på!	sätter på	satte på

Inte bara terminologi**B.**

1. UV
2. HR
3. FM
4. VA
5. MBA
6. pH
7. RP
8. TB
9. VBP
10. CCP
11. LT
12. PFAS

C.

1. UV
2. VA
3. TB
4. MBA
5. pH
6. LT
7. HR
8. FM
9. VBP
10. CCP
11. RP
12. PFAS

D.

1. Alla vardagliga ord och alla förkortningar.
2. Terminologi
3. De uttalas annorlunda på svenska.

E.

1. b
2. i
3. j
4. a
5. h
6. c
7. d
8. f
9. g
10. e

F.

1. 23 mars
2. 18 mars
3. 14 mars, 27 mars
4. 3 april
5. 28 mars

J.

1. ledning
2. rör
3. ström
4. slang
5. fall

3. Alla på reningsverket

Kul med lite nytt folk

A.

1. Björn
2. På process, en våning ovanför.
3. De kommer att träffas ofta.
4. Driftingenjör
5. Han är glad över att få nya kollegor.
6. Imorgon efter lunch, klockan halv ett.
7. Nere i repan.
8. Josefin

B.

1. b
2. e
3. c
4. g
5. i
6. h
7. a
8. f
9. j
10. d

E.

1. rör
2. håv
3. botten
4. lyfter
5. slang
6. luftar
7. hav
8. cykel
9. cykel

F.

1. cykel (transportmedlet)
2. håv
3. rör
4. släng
5. luftar
6. botten
7. rör
8. hav
9. slang
10. båten

Det är helgult som gäller

B.

1. c
2. b
3. b
4. b
5. c

C.

1. e
2. f
3. a
4. b
5. c
6. d
7. g

E.

Du behöver inte skriva allt som sägs i inspelningen, bara det viktigaste. Här är ett förslag:

- Rensgaller = silgaller och sandfång. Här fastnar allt skräp. I sandfånget avlägsnar vi sand och grus från avloppsvattnet
- Försedimentering. Här sjunker partiklarna till botten som slam. Slammet samlas upp med skrapor och pumpas till våra röttkammare, där vi producerar biogas
- Biologisk rening. Här bryter mikroorganismer ner organiska föreningar i avloppsvattnet. Mikroorganismerna omvandlar kvävet till kvävgas. Vi tillsätter järnsulfat (fällningskemikalie) som gör att fosfor i vattnet faller ut och hamnar i slammet.
- Eftersedimentering. I eftersedimenteringen får partiklarna som finns kvar sjunka till botten som slam. (slammet skickas tillbaka till den biologiska reningen, eller till röttkammaren)
- Röttkammare. Görs om till bio-bränsle, gödsel, centrifug
- Sandfilter. De sista partiklarna tar vi hand om i sandfiltret. Sätter till järnsulfat. Silas genom en sandbädd och släpper ut i havet.
- Utgående vatten. Skyfall, stort tryck, Ibland brädda

G.

1. upp
2. ner
3. ut
4. kvar
5. upp
6. ner
7. ut

8. ut
9. om
10. bort

J.

1. c
2. a
3. b
4. c
5. a

Rucka på säckarna

A.

1. en kratta
2. en båt
3. läsningspumpar
4. en nivåvipa
5. cyklar
6. en polymersäck
7. vred
8. en slang

B.

1. läsnings slangar
2. en slang
3. en kratta
4. en båt
5. vred
6. cyklar
7. en nivåvipa
8. en polymersäck

C.

1. Rensa centrifugen
2. Kolla nivåvipporna
3. Dränera luften
4. Kolla att axeln på omröraren är på plats

D.

1. runnit
2. ruckat
3. klämt
4. rott
5. lossnat

E.

imperativ	presens	supinum
rucka!	ruckar	ruckat
ramla!	ramlar	ramlat
tappa!	tappar	tappat
lossna!	lossnar	lossnat
kläm!	klämmer	klämt
beställ!	beställer	beställt
gräv!	gräver	grävt
höj!	höjer	höjt
släpp!	släpper	släppt
läck!	läcker	läckt
mät!	mäter	mätt
sänk!	sänker	sänkt
bry dig!	bryr sig	brytt sig
ro!	ror	rott
-	brister	brustit
-	rinner	runnit
sätt på!	sätter på	satt på
sjunk!	sjunker	sjunkit

F.

- satt på
- mätt
- klämt
- brustit
- brytt
- grävt
- runnit/läckt
- ruckat
- sjunkit
- rott

H.

- slutar
- är slut
- är klar
- slut
- klarar
- klart
- är klara

Niofika**A.**

- Fotboll
- Träning
- Familj
- Väder
- Kvällsaktivitet

D.

- berättat för
- gå med i
- på plats

- Vad roligt
- kurser
- då
- i julas
- prata med
- Jag sitter
- det är
- att jag
- är det
- När är det
- E.
- falskt
- falskt
- sant
- sant
- falskt

H.

- AW
- föreningar
- syre
- förening
- hummus
- buller
- bullar
- humus
- syra
- VA

Köra lite mer järn**A.**

- kvar
- av och till
- jäst
- slam
- rent
- farligt

C.

- Därför att de inte har så mycket järn kvar.
- Därför att man får bra betalt när man jobbar med det på övertid.
- Det är giftigt och fräter sönder saker.

E.

- b
- e
- a
- c
- f
- g
- d
- j
- h
- i

G.

1. två
2. ett
3. ett
4. ett
5. två
6. ett
7. ett
8. två
9. två
10. två
11. två
12. ett
13. två

H.

1. FM
2. PU
3. Pga
4. BB
5. FS
6. ES
7. Elin

I.

1. Elin
2. FS
3. ES
4. BB
5. FM
6. PU
7. Pga

J.

1. 11 april och 15 april
2. 14 april
3. 9 april
4. 12 april
5. 10 april
6. 9 april
7. 13 april
8. 11 april

K.

singular obestämd	singular bestämd	plural obestämd	plural obestämd
ett spjäll	spjället	spjäll	spjällen
en rem	remmen	remmar	remmarna
en omrörare	omröraren	omrörare	omrörarna
en flödesgivare	flödesgivaren	flödesgivare	flödesgivarna
en kolkälla	kolkällan	kolkällor	kolkällorna
en pump	pumpen	pumpar	pumparna

L.

1. b
2. a
3. d
4. e
5. c

Arbete på anläggning

Skyddsobjekt

C.

1. Vesterlund.
2. 930101-2382.
3. Storsvängen 71.
4. Pappan växte upp på gatan där Ranja bor nu.
5. Clas Vesterlund.
6. Spanien och Malta.
7. Hennes mammas släkt bor i Libanon.
8. Om man dricker så mycket att man inte vet vad man säger är det bra att vara medveten om det.
9. Aldrig.
10. Hon var Lucia.
11. Helt okej.

F.

1. kan
2. får
3. måste/kan
4. får
5. får
6. kan
7. måste

Motionera ventiler

A.

1. ett tvättställ
2. ett säkringsskåp
3. en ventil
4. en slang
5. ett galler
6. en sump
7. en logg
8. en säkerhetsbrytare
9. en pump
10. en värmefläkt
11. en trappa
12. en lift
13. (en) spindelväv
14. ett rensгалler
15. en strömbrytare för pumpar

B.

- a. en slang
- b. ett tvättstall
- c. en logg
- d. en lift
- e. ett rensgaller
- f. en trappa
- g. en ventil
- h. spindelväv
- i. ett säkringsskåp
- j. en pump

C.

singular obestämd	singular bestämd	plural obestämd	plural bestämd
ett tvättst <u>ä</u> ll	tvättst <u>ä</u> llet	tvättst <u>ä</u> ll	tvättst <u>ä</u> llen
ett säkringssk <u>å</u> p	säkringssk <u>å</u> pet	säkringssk <u>å</u> p	säkringssk <u>å</u> pen
en vent <u>i</u> l	vent <u>i</u> len	vent <u>i</u> ler	vent <u>i</u> lerna
en slang	slang <u>e</u> n	slang <u>a</u> r	slang <u>a</u> rna
ett gall <u>e</u> r	gallr <u>e</u> t	gall <u>e</u> r	gallr <u>e</u> ren
en sump	sump <u>e</u> n	sump <u>a</u> r	sump <u>a</u> rna
en logg	logg <u>e</u> n	logg <u>a</u> r	logg <u>a</u> rna
en bryt <u>a</u> re	bryt <u>a</u> ren	bryt <u>a</u> re	bryt <u>a</u> rna
en pump	pump <u>e</u> n	pump <u>a</u> r	pump <u>a</u> rna
en värmefl <u>ä</u> kt	värmefl <u>ä</u> kten	värmefl <u>ä</u> ktar	värmefl <u>ä</u> ktarna
en trapp <u>a</u>	trapp <u>a</u> n	trapp <u>o</u> r	trapp <u>o</u> rna
en lift	lift <u>e</u> n	lift <u>a</u> r	lift <u>a</u> rna
(en) spindelvä <u>v</u>	spindelvä <u>v</u> e	-	-
ett rensгалl <u>e</u> r	rensgallr <u>e</u> t	rensgall <u>e</u> r	rensgallr <u>e</u> ren
en strömbryt <u>a</u> re	strömbryt <u>a</u> ren	strömbryt <u>a</u> re	strömbryt <u>a</u> rna

D.

1. b
2. j
3. d
4. e
5. h
6. i
7. f
8. g
9. c
10. a

E.

1. ut
2. upp
3. upp
4. av
5. bort
6. ur
7. igång
8. av

G.

1. A
2. inst
3. P1
4. P2
5. kvitt
6. M-skydd
7. P.K
8. VVB
9. besiktn
10. återst

11. ua
12. NG
13. dat
14. provk.

H.

1. 9 september
2. 15 oktober
3. 22 augusti
4. 18 juni
5. 28 augusti
6. 27 september
7. 2 september
8. 8 oktober
9. 25 juli
10. 21 september

J.

1. 4/5 Kvitt P2
2. 1/6 fyllt på pappershanddukar
3. 13/12 tagit bort tvättservetter i P1
4. 1/5 stängt av värmen
5. 31/3 Inst ny tempvakt
6. 2/1 kvitt P1. Skurat golv nere

K.

presens	preteritum	supinum
fastnar	fastnade	fastnat
skurar	skurade	skurat
kvitterar	kvitterade	kvitterat
sörplar	sörplade	sörplat
fyller	fyllde	fyllt
återställer	återställde	återställt
förbereder	förberedde	förberett
stänger av	stängde av	stängt av
märker	märkte	märkt
byter	bytte	bytt
lyfter	lyfte	lyft
trycker	tryckte	tryckt
tror	trodde	trott
ror	rodde	rott
når	nådde	nått
tar	tog	tagit
rengör	rengjorde	rengjort

L.

1. bytt
bytte
2. kvitterat/återställt
kvitterade/återställde
3. tagit
tog
4. sett
såg
5. rengjort
rengjorde

Pumpen skramlar och har sig**A.**

1. Hon jobbar som drifttekniker.
2. Hon brukar åka LTA-bil.
3. Då är det fler akuta ärenden med rör som fryser och pumpar som stannar.
4. När folk spolar ner saker i avloppet.
5. De kan mycket och ställer alltid upp när det krisar. De skämtar och har kul ihop, men tar jobbet på allvar.

C.

1. Pumpen låter på ett ovanligt sätt
2. Styrsystemet till pumpen stänger av pumpen automatiskt
3. Kunden talar inte svenska

4. Översvämning i sumpen
5. Längre sedan kunden hade kontakt med NYVA

E.

1. två
2. två
3. två
4. ett
5. två
6. ett
7. ett
8. två
9. två
10. två
11. två
12. ett

F.**Dialog ett**

1. heter jag
2. sa du
3. ringt in
4. tömma heller
5. drog ur
6. kan det vara
7. Är du
8. Det är bara
9. ut vid
10. Sa jag det
11. när vi
12. då ses vi
13. Hej med

Dialog två

1. det är
2. Vad bra
3. är alltså
4. rätt snabbt
5. tänkte kolla
6. inte komma
7. förrän vid
8. Det gör vi

Dialog tre

1. du pratar med
2. som du
3. Är det
4. lite om det
5. Tror ni
6. det här är
7. så länge

Vi skickar ut en sugbil**A.**

1. b
2. c, i
3. g
4. f
5. h
6. a
7. d
8. e

B.

1. efter
2. om
3. ner
4. åt
5. nära
6. åt
7. på
8. på
9. bort
10. för
11. bort
12. åt
13. in
14. på
15. för
16. upp
17. i
18. bort
19. ner
20. för
21. för
22. ner
23. med

F.

1. lifffffsmeeeeeedel
2. hannnnnnskar
3. fasssssnar
4. slitaaaaaasch
5. buskaaaaaasch

6. garaaaaaasch
7. sjoooooor
8. aaaaaa-veeeeee
9. träääääägård
10. kund-söööööörviss
11. hökkkkkkst
12. paos

H.

1. komma åt
2. ta bort
3. skickar ut
4. rostat igen
5. Ser ... till
6. sitter fast
7. svämrat över

J.

1. 7
2. 7
3. 20
4. 7
5. 20
6. 7
7. 7
8. 20
9. 7
10. 20
11. 7
12. 20

Läcksökning och ledningsnät

Vem är här?

A.

Oliver

- 7:30–9:00
Ev. tjuvkoppling
Stationsvägen 24
- 9:00–10:30
Mätarbyte avstängning
Silverheden
- 11:30–14:30
Provtagning

Marin

- 9:00–10:30
Tryckfall Kalhöjden. Läcka?

Daniel

- 8:30–14:00
Beredskapsutbildning

B.

position **desti-
nation** **från**

här	hit	härfån
där	dit	därfån
hemma	hem	hemifrån
ute	ut	utifrån
inne	in	inifrån
uppe	upp	uppfån
ner	ner	nerifrån
borta	bort	bortifrån

C.

1. borta
2. dit
3. Härfån
4. uppe
5. Nere
6. hemifrån
7. bort
8. inifrån
9. uppfån
10. Hiit

D.

1. b
2. c
3. h
4. d
5. e
6. a
7. g
8. i
9. f

F.

1. är
2. finns
3. ligger
4. finns
5. går
6. ligger
7. finns/ligger
8. är
9. sitter
10. sitter
11. är
12. finns

H.

1. en koppling
2. en repmuff
3. en garnityrstång
4. ett rensband
5. en vattenmätare
6. en ventil

I.

1. obetonat
2. betonat
3. betonat
4. obetonat
5. obetonat
6. betonat
7. obetonat
8. obetonat
9. obetonat
10. obetonat
11. betonat
12. betonat

8. hårt
9. risk
10. avspärningar

Leta smygkoppling

B.

Förslag på lösning

- Hej Kamilla, det är Oliver.
- Jag är ute på [adress]
- Ja, just det.
- Det är som vi trodde. De har kopplat in sig.
- Ja precis. Ska jag prata med fastighetsägaren?
- Tack själv. Vi ses till lunch.
- Hej.

E.

1. bara så där, brandpost
2. moturs
3. bredbent
4. ryggen
5. brunnsjocke
6. grepp
7. smuts

G.

imperativ	infinitiv	presens	preteritum	supinum
lätta!				
rugga upp!				
skarva!				
haka fast!				
snubbla!				
skrapa bort!				
spärra av!				
smäll!				
ställ dig!				
lyft!				
vrid!				
dra åt!				
sitt fast!				
ta i!				
stick upp!				
sätt ut!				
slå!				
se sig för"				

Här måste man tina**B.**

1. djupt
2. i förväg
3. meningen
4. Numera
5. sönder
6. dagens
7. fall
8. underifrån
9. brant

G.

1. i vägen
2. på väg
3. i väg
4. i vägen
5. i väg
6. på vägen
7. på väg
8. i väg
9. på vägen
10. på vägen

H.

1. 1940
2. 80,67 meter
3. 100 millimeter
4. Smedjegatan 37
5. Klockan 07:27

I.

1. slamrar
2. porlar
3. brusar
4. susar
5. brummar
6. mullrar

J.**sak**

ventillyssnare
vattenmätare
omrörare
skruvdragare
skrivare

person

rörmokare
rörläggare
ledningstekniker
arbetsledare
projektör

K.

1. När är ni klara?
2. Jag har inget vatten!
3. Vad är det som har hänt?
4. Var ska jag parkera?
5. Det rinnger in vatten på min tomt!
6. Varför står ni bara där?

L.

1. Vad gör ni?
2. Vad är det som har hänt?
3. Vad håller ni på med?
4. Vad är det här nu då?
5. Hur ska det bli här?
6. Vad är det som pågår?
7. När är det klart?
8. Hur länge ska det här hålla på?
9. Hur blir det nu med bussen?
Var ska den stanna nästanstans?
10. Vad är det där för något?

Tretton tusen vattenmätare**A.**

1. NYVA stänger av vattnet när en rörmokare gör bytet.
2. Maja.
3. Klockan 8.40
4. De boende har blivit in-
formerade att vattnet stängs
av klockan 9.00. De kan bli
irriterade om vattnet stängs av
tidigare.
5. Hon måste tömma ledningarna.

B.

1. 075-101 20 12
2. 079-008 27 56
3. 079-002 84 41
4. 079-000 16 90
5. 076-693 31 01
6. 076-466 49 40
7. 075-558 99 90
8. 075-558 95 62

D.

byter ut, stänger av, tar loss,
sätter fast, sätter på, åker ut,
passar på, kommer igång, hör
av sig,

E.**Dialog ett**

1. Nu är
2. jag här då.
3. vad det
4. ta ett tag
5. nere i en

Dialog två

6. har inget
7. just det
8. det ju som
9. håller på att
10. hos dig
11. till då

Dialog tre

12. Hur går
13. här och
14. måste ta

15. är svårt
16. tar inte så
17. Tar det
- Dialog fyra**
18. Vad gör
19. är klar
20. Hon kan inte
21. förrän hon
22. blir nog
23. har ansvar för
24. och ser till
- Dialog fem**
25. bor uppe i
26. och grejar
27. Vi var ute

H.

supinum	pp en	pp ett	pp plural
monterat	monterad	monterat	monterade
lagat	lagad	lagat	lagade
grävt	grävd	grävt	grävda
stängt	stängd	stängt	stängda
tömt	tömd	tömt	tömnda
gjort	gjord	gjort	gjorda
fryst	fryst	fryst	frysta
bytt	bytt	bytt	bytta
mätt	mätt	mätt	mätta
satt	satt	satt	satta
tagit	tagen	taget	tagna
vridit	vriden	vridet	vridna
frusit	frusen	fruset	frusna

- I.**
1. stängd
 2. tömda
 3. monterad
 4. grävt
 5. gjort
 6. bytta
 7. fryst
 8. lagade
 9. frysta
 10. Stängd
- J.**
1. löst
 2. låst
 3. åtgärdad
 4. bytt
 5. informerade
 6. beställda
- K.**
1. stänger av
 2. rostar fast
 3. gör om

28. inte fått
 29. man ska bli
 30. Det förstår
 31. man in sitt
 32. eller någon
 33. något som
 34. vet jag
 35. hur man
- Dialog sex**
36. Är det din
 37. får inte
 38. med VA
 39. har tung
 40. Se till bara
 41. du är klar

4. fryser igen
 5. gräver ner
 6. byter ut
 7. sätter fast
 8. mäter ut
 9. fryser fast
 10. tar bort
- L.**
1. borttagen
 2. fastfrusna
 3. nergrävd
 4. utbytt
 5. omgjort
 6. borttagna
 7. utmätt
 8. uppsatt
 9. sönderfruset
 10. avstängt
 11. igenrostad
 12. upplöst

Schakt**B.**

1. skyddsskor
2. skyddskläder med varsel
3. skyddshjälm
4. handskar
5. hörselskydd
6. skyddsvisir
7. andningsskydd
8. personlig fallutrustning

D.

1. Avspärrning.
 2. Ej ensamarbete.
 3. Halkbekämpning vid behov.
 4. Säkerställ jämn arbetsyta.
 5. Etablera säker tillträdesväg
 6. Säkerställ skyddsräcke min 0,5 m från schaktkant
 7. Skyddsskor och skyddshjälm ska användas.
 8. Säkerställ tydlig kommunikation: ögonkontakt och tydligt kroppsspråk mellan person och fordon-/maskinförare, använd hörselskydd med bluetooth.
 9. Ta bort stenar och block som kan utgöra risk från schakt-slänt.
 10. Täck schaktslänter vid besvärlika väderförutsättningar.
 11. Belysning: säkerställ att arbetsplatsen är tillräckligt upplyst innan arbete påbörjas.
 12. Möjliggör arbetsrotation vid extra svåra förhållanden.
 13. Kyla: säkerställ tillgång till: varma fuktsäkra arbetskläder ink. Ombyten, varm dryck, paus i varm lokal eller fordon.
 14. Personal ska inte vistas inom grävmaskinens arbetsområde. Detta innebär att personal normalt ska befinna sig på motsatt sida i förhållande till grävmaskinen.
- E.**
1. Säkerställ tydlig kommunikation.
 2. Årlig kontroll av personlig fallskyddsutrustning.
 3. Säkerställ tillförlitligt skydd mot ras.
 4. Påbörja inte jobbet förrän rätt arbetsyta och släntlutning är säkerställd.
 5. Personal ska inte vistas inom grävmaskinens arbetsområde.